

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про затвердження плану дій для подолання кризової ситуації
на ринку нафти та нафтопродуктів України»
(далі – проєкт акта)

I. Визначення проблеми

Проєкт акта підготовлено на виконання Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» (далі – Закон) з метою розробки та впровадження ефективних заходів для забезпечення стійкості ринку нафти та нафтопродуктів та стабільності постачання нафтопродуктів в Україні в умовах кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів.

Пунктом п'ятим частини другої статті 4 Закону передбачено, що Кабінет Міністрів України, затверджує план дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України (далі – План дій).

Затвердження Плану дій дозволить виконати взяті Україною зобов'язання відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони в частині виконання зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС 2009/119/ЄС від 14.09.2009 (далі - Директивою Ради ЄС 2009/119/ЄС) стосовно підтримання мінімального рівня резервів сировини нафти та/або нафтопродуктів в частині забезпечення наявності процедур і вжиття таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам швидко, ефективно та прозоро вивільнити деякі або всі свої мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів у випадку суттєвих перебоїв у постачанні, а також запровадити загальні чи спеціальні обмеження на споживання відповідно до розрахункового дефіциту, зокрема шляхом розподілу нафтопродуктів за певними групами споживачів на пріоритетній основі.

Також відповідно до Директиви Ради ЄС 2009/119/ЄС держави-члени повинні в будь-який час мати плани на випадок непередбачених ситуацій, які мають бути реалізовані на випадок значного перебою в постачанні, і передбачити організаційні заходи, які необхідно вжити для реалізації цих планів.

Проєктом акту пропонується затвердити План дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України, що дозволить виконати вимогу Закону та Директиви Ради ЄС 2009/119/ЄС.

План дій спрямований на забезпечення енергетичної безпеки країни, зменшення впливу кризових ситуацій на господарство та благополуччя населення, та є важливим для функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та забезпечення національної безпеки.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		– (не впливає)

Врегулювання цієї проблеми неможливе за допомогою ринкових механізмів, оскільки питання забезпечення стійкості ринку нафти та нафтопродуктів та стабільності постачання нафтопродуктів в Україні в умовах кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів потребує державного регулювання. Діючі регуляторні акти, які могли б врегулювати проблему – відсутні.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки механізм забезпечення стійкості ринку нафти та нафтопродуктів та стабільності постачання нафтопродуктів в Україні в умовах кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів в країні нормативно не врегульований.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є запровадження:

1) механізмів використання результатів моніторингу ринку нафти та нафтопродуктів, аналізу факторів, тенденцій, додаткових чинників, що впливають на стан забезпечення нафтою та нафтопродуктами споживачів України;

2) механізмів розрахунку показників та індикаторів стану ринку нафти та нафтопродуктів для виявлення ознак настання кризової ситуації;

3) системи заходів (організаційних, економічних, регуляторних, інформаційних тощо) подолання кризових ситуацій рівня попередження та рівня надзвичайної ситуації;

4) перелік завдань та дій учасників кризової ситуації під час кризової ситуації, зокрема операторів, суб'єктів ринку та відповідальних зберігачів щодо розкриття та поновлення обсягів нафти та нафтопродуктів зі складу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – мінімальні запаси);

5) механізмів додаткового моніторингу на регіональному та місцевому рівні за виконанням заходів для подолання кризової ситуації.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту акта	Прийняття проекту акта забезпечить впровадження Плану дій спрямованого на забезпечення енергетичної безпеки країни, зменшення впливу кризових ситуацій на функціонування економіки та

	підтримки життєвого рівня громадян та забезпечення національної безпеки.
Альтернатива 2. Залишити існуючу ситуацію без змін	Залишення існуючої ситуації без змін призведе до того, що в країні буде відсутній необхідний механізм реагування на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів, особливо під час воєнного стану.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту акта	1. Дозволить створити механізм розробки та впровадження ефективних заходів для забезпечення стійкості ринку нафти та нафтопродуктів та стабільності постачання нафтопродуктів в Україні. 2. Визначить процедури прийняття рішень щодо запровадження і припинення дії кризової ситуації. 3. Впровадить механізм додаткового моніторингу на регіональному та місцевому рівні за виконанням заходів для подолання кризової ситуації. 4. Створить систему заходів (організаційних, економічних, регуляторних, інформаційних тощо) подолання кризових ситуацій рівня попередження та рівня надзвичайної ситуації.	Витрати відсутні.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Вигоди відсутні.	Відсутність плану дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення дефіциту нафтопродуктів.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проєкту акта	План дій спрямований на забезпечення енергетичної безпеки країни, зменшення впливу кризових ситуацій на господарство та благополуччя населення та є важливим для функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та стабільності забезпечення їх потреб у нафтопродуктах. План дій позитивно впливатиме на стабільність внутрішнього ринку нафтопродуктів, що дозволить максимально знизити ризики виникнення дефіциту та неринкового коливання цін.	Витрати відсутні.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Вигоди відсутні.	Відсутність плану дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення дефіциту нафтопродуктів, їх здорожчання та до зниження стабільності забезпечення потреб споживачів України у нафтопродуктах.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	114	590	-	-	704
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	16,2	83,8	-	-	100

*Примітка. Загальний обсяг постачання нафтопродуктів у 2023 році склав 10,2 млн.тонн. До суб'єктів господарювання віднесені підприємства, які та/або постачали нафтопродукти: великі – понад 12 тис. тонн/рік, середні – від 1 тис. тонн/рік до 12 тис. тонн/рік.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту акта	Впровадження плану дій позитивно впливатиме на стабільність внутрішнього ринку, знизить ризики виникнення дефіциту та цінових коливань, що у свою чергу сприятиме належному фінансовому та інвестиційному стану суб'єктів галузі.	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку нафти та нафтопродуктів (суб'єкти ринку, що здійснює ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг), які будуть надавати інформацію (в електронному вигляді) щодо прогнозних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів становитимуть 21 563 520 грн. на рік.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Вигоди відсутні.	Відсутність плану дій у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до їх дефіциту, здорожчання та до зниження стабільності забезпечення потреб споживачів України у нафтопродуктах.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття проекту акта	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку палив (суб'єкти ринку, що здійснює ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг), які будуть надавати інформацію щодо прогнозних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів (в електронному вигляді)

	становитимуть 21 563 520 грн. на рік.
Альтернатива 2	Витрати відсутні.
Залишити існуючу ситуацію без змін	

Внаслідок дії регуляторного акта додаткові суми витрат у суб'єктів господарювання відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Прийняття проєкту акта	4	Цілі державного регулювання будуть досягненні повною мірою і дозволять впровадити план дій. Забезпечити систему заходів (організаційних, економічних, регуляторних, інформаційних тощо) для подолання кризових ситуацій рівня попередження та рівня надзвичайної ситуації.
Залишити існуючу ситуацію без змін	1	Не дозволить досягти державного регулювання та забезпечити систему заходів (організаційних, економічних, регуляторних, інформаційних тощо) для подолання кризових ситуацій рівня попередження та рівня надзвичайної ситуації. Відсутність плану дій може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення дефіциту нафтопродуктів, здорожчання та до не забезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу

Альтернатива 1 Прийняття проекту акта	В результаті прийняття проекту акта буде затверджено план дій, зменшено вплив кризових ситуацій на господарство та благополуччя населення, забезпечено стабільне функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та національної безпеки. Також буде забезпечено спроможність своєчасно виявляти ознаки кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів та запроваджувати дієві заходи для її подолання.	Орієнтовні витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку палив 21 563 520 грн. на рік	Прийняття проекту акта дозволить повністю досягти цілі державного регулювання.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Відсутні	Відсутні	Проблема продовжує існувати. Відсутність плану дій може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення дефіциту нафтопродуктів, здорожчання та до зниження стабільності забезпечення потреб споживачів України у нафтопродуктах.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Прийняття проекту акта	Прийняття проекту акта забезпечить у повному обсязі досягнення задекларованих цілей та є єдиним необхідним і достатнім способом вирішення проблеми.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не передбачається.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Залишення наявної на сьогодні ситуації без змін не забезпечить досягнення цілей.	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.

Альтернативи прийняттю проекту акта немає.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту акта, яким буде затверджено План дій, спрямований на забезпечення енергетичної безпеки країни, зменшення впливу кризових ситуацій на господарство та благополуччя населення та є важливим для функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та забезпечення національної безпеки.

Зазначений проект регуляторного акта дозволить визначити:

механізми використання результатів моніторингу ринку нафти та нафтопродуктів, аналізу факторів, тенденцій, додаткових чинників, що впливають на стан забезпечення нафтою та нафтопродуктами споживачів України;

механізми розрахунку показників та індикаторів стану ринку нафти та нафтопродуктів для виявлення ознак настання кризової ситуації;

процедури прийняття рішень щодо запровадження і припинення дії кризової ситуації;

систему заходів реагування (організаційних, економічних, регуляторних, інформаційних тощо) на кризову ситуацію;

процедури обміну інформацією;

перелік завдань та дій учасників кризової ситуації під час кризової ситуації, зокрема операторів, суб'єктів ринку та відповідальних зберігачів щодо розкриття та поновлення обсягів нафти та нафтопродуктів зі складу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів відповідно до статті 19 Закону, у тому числі обов'язки щодо взаємодії з Міненерго;

завдання та повноваження Кабінету Міністрів України, Міненерго, а також інших суб'єктів владних повноважень, уповноважених брати участь у подоланні кризової ситуації;

орган, особу або групу осіб, відповідальних за координацію та управління кризовою ситуацією;

механізми співпраці з відповідальними органами інших держав, зокрема Договірних Сторін Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, на випадок виникнення кризової ситуації.

Міненерго для впровадження цього регуляторного акта має погодити його із заінтересованими органами виконавчої влади та подати його на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Для впровадження цього регуляторного акта в дію необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії регуляторного акта не обмежується у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Проект регуляторного акта набирає чинності одночасно з введенням в дію Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів».

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

- 1) використання результатів моніторингу ринку нафти та нафтопродуктів в Україні
- 2) відсутність дефіциту на внутрішньому ринку нафти та нафтопродуктів;
- 3) розмір коштів, які витратимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства – 30 630 грн. за перший рік, та 153 150 грн. за п'ять років;
- 4) кількість часу, який витратиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства – 1,5 год на тиждень;
- 5) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів – не зміниться.

Кількість суб'єктів господарювання, на які поширюватиметься дія акта – 704. Рівень інформованості суб'єктів господарювання – високий.

Проект акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднюється на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України. Проведено обговорення із Нафтогазовою асоціацією України та Українською асоціацією скрапленого газу.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Міністерством енергетики України шляхом аналізу статистичних даних.

Відповідно до законодавства здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після набрання чинності цим регуляторним актом, оскільки планується використовувати статистичний метод відстеження та статистичні дані, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох роки з дня набрання чинності цим регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

Міністр енергетики України

« » 2024 р.

Герман ГАЛУЩЕНКО

Додаток
до аналізу регуляторного
впливу

ВИТРАТИ

**на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта**

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0,00	0,00
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0,00	0,00
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	30 280	151 400
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0,00	0,00
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0,00	0,00
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	350	1 750
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0,00	0,00
8.	Інше, гривень	0,00	0,00
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5+6+7+8), гривень	30 630	153 150
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	704	704
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	21 563 520	107 817 600